

Aan

Minister van SZW

20/4 2023

nota

Ter verzending - Kamerbrief Voortgang Aanpak
personeelstekort kinderopvang

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum

17 april 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Uiterlijk bij

19 april 2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

- Op 13 april heeft u de conceptbrief Voortgang Aanpak personeelstekort kinderopvang gelezen en van commentaar voorzien.
- Bijgevoegd vindt u de definitieve versie van de brief.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen ter verzending vóór vrijdag 21 april aanstaande.

Kernpunten

- We hebben de brief aangepast naar aanleiding van uw opmerkingen op de conceptbrief.
- De brief is door de Taalbrigade gecontroleerd op spelling, dubbele zinnen, verwijzwoorden en onnodige details.
- De definitieve versie is hierdoor op veel plekken aangepast en ingekort. Met name de eerste paragraaf over zij-instroom is sterk ingekort.
- De inhoudelijke aanpassingen zijn als volgt:
 - U vroeg of het mogelijk was om de mitigerende maatregelen op te nemen in de arbeidsmarktprognose. Het is op momenteel niet mogelijk voor ABF Research om het effect van aanvullende arbeidsmarktmaatregelen uit te rekenen. Dit aangezien de aanvullende maatregelen van het ministerie en/of de sector (nog) niet concreet genoeg zijn om te verwerken in het prognosemodel.
 - U vroeg om 1 of 2 kinderopvang-specifieke maatregelen op het gebied van zzp op te nemen. In de brief wordt benoemd dat we in gesprek gaan met de Belastingdienst over schijnzelfstandigheid. Ook benoemen we dat de kinderopvangsector in de cao afspraken kan maken over de flexibele schil, zolang de cao-partijen zich aan de wettelijke kaders houden. Tot slot beschrijven we een goed voorbeeld uit de onderwijssector rond regionale flexpools, waar de sector ook naar zou kunnen kijken. Momenteel wordt er een aantal maatregelen verkend in het kader van de werkgroep PNIL, waaronder publieksvoorlichting over modern werkgeverschap. U informeert de Kamer voor de zomer over de voortgang van deze werkgroep.
 - U vroeg bij het onderdeel deeltijdfactor of de overheid nog actie onderneemt wat betreft wet- en regelgeving. Momenteel loopt het deeltijdfactorproject van de sector. Na het afronden van dit project zal duidelijk worden waar nog belemmeringen zitten. Op basis daarvan kunnen we als SZW bezien of er wijzigingen van bepaalde regels mogelijk en wenselijk zijn.

*dan wel steeds
goed aangeven dat
deze prognose
houden moet
is!*

✓
▽
○

- Het onderdeel over de meerurenbonus is verwijderd. Op basis van de nu beschikbare informatie vanuit OCW en VWS op gebied van pilots en studies, zijn er geen nieuwe zaken voor de kinderopvang te melden, ten opzichte van de vorige Kamerbrief.
 - De tekst over plek- en daldagen is aangepast op basis van een informele uitvraag door ouderorganisatie Voor Werkende Ouders. Hier stond in de conceptversie nog een PM.
 - Op basis van uw opmerkingen in de brief en op de nota over een registratie- en/of meldplicht in de kinderopvang, is dit onderdeel in de brief aangescherpt.
- De brief is afgestemd met de directies ASEA, PDV, AV en FEZ.

Datum
17 april 2023

Onze referentie

Toelichting

- De Inspectie van het Onderwijs (IvHO) doet op verzoek van SZW onderzoek naar de toepassing van de werkwijze verzachtende omstandigheden in toezicht en handhaving.
- In de bijlage treft u de tussenrapportage van dit onderzoek. De rapportage wordt in het onderdeel 'werkwijze toezicht' van de Kamerbrief besproken. Daarom wordt deze meegezonden met de Kamerbrief.
- Belangrijkste punten uit de tussenrapportage zijn als volgt. Deze punten worden ook benoemd in de Kamerbrief.
 - in de eerste helft van 2022 hebben de toezichthouders van de GGD bij zeven procent van de jaarlijkse onderzoeken bij kindercentra, waarbij sprake was van tekortkomingen, verzachtende omstandigheden vanwege personeelstekort beschreven;
 - inhoudelijk gaat het vooral om tekortkomingen op de kwaliteitseisen aan voorschoolse educatie en voor personeel en groepen;
 - de tekortkomingen waarbij sprake is van verzachtende omstandigheden worden meestal (toch) gevolgd door een advies tot handhaven van de GGD;
 - gemeenten hebben bij ruim de helft van die tekortkomingen met advies tot handhaven, rekening houdend met de beschreven omstandigheden, besloten geen handhaving toe te passen.
- Het percentage (zeven procent) waarbij de toezichthouder verzachtende omstandigheden heeft omschreven is laag. Het percentage (ruim de helft) waarin de gemeente besluit om vervolgens beredeneerd niet te handhaven is relatief hoog.
- Dit is nadrukkelijk slechts een eerste beeld van het gebruik van de werkwijze verzachtende omstandigheden. Belangrijk daarbij is dat het de inspecties van de eerste helft van 2022 betreft. Een periode die deels nog door corona werd gedomineerd.
- Hoe het gebruik zich in de tweede helft van 2022 heeft ontwikkeld, zal blijken uit de eindrapportage die IvHO eind 2023 oplevert. In de eindrapportage wordt ook nader gekeken naar de handhavingsbesluiten van gemeenten. Op basis van de eindrapportage kan verdere oordeelsvorming over de werkwijze plaatsvinden.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief Voortgang Aanpak personeelstekort kinderopvang	Verzenden aan TK	
2	Beslisnota's	Bijlage bij	

		verzending	
3	Tussenrapport 'Verzachtende omstandigheden bij tekortkomingen door personeelstekort in de kinderopvang'	Bijlage bij verzending	Zie toelichting

Datum
17 april 2023

Onze referentie

Aan Minister van SZW

nota

Opzet Arbeidsmarktbrief Kinderopvang april 2023

*14/3
Wordt in Kamerbrief!
Laten we zorgen dat er een
paar concreet maatregel
uitspringt*

TER BESLISSING

Directie

Datum
8 maart 2023

Onze referentie

persoonsgegevens

Bijlage(n)
0

Aanleiding

- In het Tweeminutendebat Kinderopvang van 21 december 2022 heeft u toegezegd voor het volgende Commissiedebat (nu gepland op 10 mei 2023) een brief aan de Kamer te sturen met een stand van zaken van de arbeidsmarktmaatregelen voor de kinderopvang, inclusief zzp-schap.
- In september vorig jaar heeft u de Kamer voor het laatst geïnformeerd over de acties van het ministerie en de sector om de tekorten aan te pakken.
- In deze nota vindt u een opzet van de nieuwe Kamerbrief, met de voorgestelde onderwerpen en een korte toelichting.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de opzet van de Kamerbrief en deze verder uit te laten werken voor verzending voorafgaand aan het meireces (21 april-7 mei).
- Indien u akkoord bent met de opzet, ontvangt u rond eind maart een conceptversie van de Kamerbrief.

Kernpunten

- We stellen voor te starten met een inleiding waarin u de situatie van de personeelstekorten en wachtlijsten in de kinderopvang schetst.
- Hierin geeft u ook (nogmaals) uw visie over het belang van kinderopvang voor de samenleving (arbeidsparticipatie en ontwikkeling kind) en de noodzaak om de tekorten samen met de sector te verminderen.
- Daarna licht u verschillende nieuwe data toe (onder meer de vernieuwde arbeidsmarktprognose van ABF die we op korte termijn verwachten) en schetst u de opzet van de wachtlijstenmonitor en het onderzoek naar tekorten in de voorschoolse educatie (beide aangekondigd in de vorige Kamerbrief).
- Naar aanleiding van signalen over een toename van incidenten in de kinderopvang, deelt u uw zorgen en benadrukt u dat houders verantwoordelijk zijn voor het bieden van verantwoorde opvang (en indien nodig het sluiten van een groep). Hier kunt u ook weer het dilemma van continuïteit versus kwaliteit van de kinderopvang schetsen. Ook kondigt u aan welke acties u onderneemt n.a.v. de signalen. Hierbij overwegen we het verkennen van een registratie- of meldplicht voor ongevallen met kinderen. Dit is de eerste keer dat u de Kamer over dit onderwerp informeert. Hierover ontvangt u binnenkort een separate nota.

< - Brede krapte in NL

*& appreciatie?
2X*

*V! Is dit de signaal-
functie ggd?*

*Eigeners: X plus of X %
wie niet willen werken
Eigeners: impact op
zinnelijkheid?*

- Vervolgens beschrijft u in drie delen de voortgang op en ontwikkeling van verschillende arbeidsmarktmaatregelen. De brief volgt dezelfde indeling als de Kamerbrief van september vorig jaar: 1. nieuw personeel aantrekken, 2. huidige personeel behouden en 3. meer uren werken stimuleren.

Datum
8 maart 2023

Onze referentie

1. 'Nieuw personeel aantrekken'

• Zij-instroom

Ten eerste licht u de ontwikkeling van een loopbaanpad voor zij-instroom van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (waarbij u expliciet ingaat op langdurig bijstandsgerechtigden, nieuwkomers, Oekraïense ontheemden) toe, en beschrijft u de rol en het nut van de groepshulp hierin. Via het loopbaanpad kan een kandidaat zich stapsgewijs, met extra begeleiding en aandacht voor taalverwerving, ontwikkelen van groepshulp tot pedagogisch professional. Dit is het vervolg op passages uit de vorige Kamerbrief waarin u aangeeft mogelijkheden tot het stimuleren van zij-instroom, alsmede de inzet van nieuwkomers en groepshulpen te verkennen.

Ten tweede bespreekt u de voortgang van zij-instroomkansen van gastouders, onder meer door het uitbreiden van de kwalificatielijst.

• Kandidatenreis

Daarna beschrijft u de 'kandidatenreis' die de sector voornemens is te onderzoeken. Hierin wordt voor de fases scholier, student, stagiair en starter in kaart gebracht wat sleutelmomenten en redenen zijn om te gaan en te blijven werken in de kinderopvang of om uiteindelijk toch niet te kiezen voor een baan in de kinderopvang of voortijdig uit te stromen uit de sector. Dit kan aangrijpingspunten bieden voor beleid vanuit werkgevers en/of de overheid om de arbeidsmarkttekorten te verminderen.

• Arbeidsmarktcampagne/BIO-maatregel

In de vorige Kamerbrief is in dit deel het subsidiëren van de verlenging van de arbeidsmarktcampagne van de sector benoemd, en de verlenging van de verruiming van de inzet van beroepskrachten in opleiding (BIO). U geeft kort de uitkomsten van de arbeidsmarktcampagne weer. Ook benoemt u het monitoren van de BIO-maatregel, waarbij bij houders, pedagogisch professionals en beroepskrachten in opleiding wordt uitgevraagd hoe zij het effect van de maatregel op de pedagogische kwaliteit en op de werkdruk beoordelen. De resultaten zullen op moment van verzending niet gereed zijn.

2. 'Huidige personeel behouden'

• Herijking kwaliteitseisen

Allereerst licht u de voortgang op het traject Herijking kwaliteitseisen toe, en waar dit de werkdruk raakt. Tevens geeft u hierbij aan hoe u uitvoering geeft aan de toezegging aan het lid Van den Hil (VVD) om de kwaliteit te monitoren. Daarnaast gaat u kort in op de taaleisen en de zorgen dat dit voor beperktere instroom kan leiden. Als laatste omschrijft u in dit onderdeel de uitkomsten van een bijeenkomst van de sector over kortetermijnoplossingen voor de werkdruk, waarbij de kwaliteit en veiligheid gewaarborgd blijft.

• Werkwijze verzachtende omstandigheden

Daarna noemt u de voortgang op de 'werkwijze verzachtende omstandigheden' in toezicht en handhaving. U gaat in op de toezegging uit de vorige brief dat GGD GHOR in kaart brengt op welke manier deze werkwijze door GGD'en (verschillend) wordt toegepast en dat IvHO hier onderzoek naar doet. U laat weten dat GGD GHOR en VNG de werkwijze aanpassen met als

Stanshouders

of voor zij instroom?

ook tegen
welmen:
onderzoek
besluit?
idem pijpvoing
?

met ingevuld?!
dan ook minder
instroom?

En "gedeelde
opleiding / kwalificatie
in de domein" ?
Zodan kwalificatie
deebanen

doel nog meer duidelijkheid en consistentie in de toepassing door toezichthouders.

Datum
8 maart 2023

Onze referentie

• ZZZ

Vervolgens gaat u in op de zzp-problematiek. In de vorige brief heeft u aangegeven deze problematiek te gaan verkennen. U geeft cijfers en signalen weer over het toenemende aantal zzp'ers in de kinderopvang. U roept de sector op tot goed werkgeverschap om de uitstroom naar zzp te beperken. Ook noemt u waar het kabinet kan bijdragen, onder meer generieke maatregelen om negatieve effecten van zzp-schap te beperken en het starten van een interdepartementaal werkprogramma waar in gezamenlijkheid generieke en sectorspecifieke maatregelen worden verkend, waaronder maximering van het aantal zzp'ers. In het kader van het werkprogramma wordt publieksvoorlichting voorbereid om het bewustzijn over modern werkgeverschap en het zzp-schap te vergroten. Ook geeft u aan dat uw ministerie in gesprek wil gaan met de Belastingdienst om verder te verduidelijken in welke situaties wel/niet als zzp'er gewerkt kan worden.

• Onderzoeken sector

Daarnaast heeft het arbeidsmarktfonds kinderopvang FCB een onderzoek gedaan naar werkplezier van pedagogisch professionals: hoe het hiermee staat en wat het werkplezier kan bevorderen. In de brief noemt u deze resultaten en roept u werkgevers op hiermee aan de slag te gaan. Verder geeft u aan dat de sector een onderzoek doet naar uitstroom.

• CAO

Als laatste noemt u de nieuwe cao. U laat zich positief uit over de loonstijging en doorgroeimogelijkheden en de (subtiele) rol die SZW hierin heeft kunnen spelen door de maximum-uurprijsverhoging. In de nieuwe cao kinderopvang schetsen sociale partners het voornemen tot medio 2024 te werken aan de 'cao voor de toekomst', onder meer over samenwerken met andere sectoren, functiedifferentiatie en leven lang ontwikkelen. U benadrukt dat u aanmoedigt dat de sociale partners met modern werkgeverschap aan de slag gaan.

3. 'Meer uren werken stimuleren'

• Deeltijdfactor

U geeft allereerst een update over het deeltijdfactorproject van de sector. U heeft subsidie gegeven en deelt de eerste resultaten van de proeftuin. Deze tonen het potentieel aan van contractuitbreiding in de kinderopvang. In de vorige brief is kort de meeruren-/voltijdsbonus benoemd. Eind maart zullen de resultaten van de pilots van OCW en VWS beschikbaar zijn. Hierna komen we bij u terug voor de verdere invulling van dit onderdeel van de brief.

• Combinatiebanen

Ook gaat u in op het lopende combinatiebanenonderzoek van de sector, waar u subsidie voor heeft gegeven. U geeft aan hoe het onderzoek wordt betrokken bij de uitwerking van de Motie Sahla/Matoug over samenwerking kinderopvang-onderwijs en de Motie Smals over een combinatiebanenmarkt voor tekortsectoren.

• Piek- en daldagen

Het laatste onderwerp betreft de piek- en daldagen. U kunt nogmaals een oproep doen aan werkgevers, kinderopvangorganisaties en basisscholen om werken en opvang afnemen op de woensdag en vrijdag aantrekkelijker te maken, en aan ouders om deze mogelijkheid aan te pakken. Op 7 maart zijn wij in gesprek gegaan met sociale partners over dit onderwerp. Mogelijke acties die hieruit volgen, zullen ook in de brief opgenomen worden.

kunnen we al concrete maatregelen maken?

ponstijf?

✓

✓

0

Aan

Minister van SZW

nota

Oplegnota Conceptbrief Voortgang Aanpak
personeelstekort kinderopvang

TER BESLISSING

Directie

Datum

3 april 2023

Onze referentie

Ongesteld door
persoonsgegevens

Bijlage(n)

2

Aanleiding

- Op 8 maart jl. heeft u een nota ontvangen over de opzet van de voortgangsbrief aanpak personeelstekort in de kinderopvang (zie bijlage).
- Op basis van uw opmerkingen hebben wij een conceptbrief opgesteld. Deze leggen wij nu aan u voor.
- De brief zullen wij aan de hand van uw feedback aanpassen.
- Uiterlijk in de week van 17 april ontvangt u een definitieve versie ter verzending.
- Om de brief tijdens het Commissiedebat Kinderopvang van 10 mei te kunnen behandelen, moet deze voorafgaand aan het meireces (vóór 21 april) worden verzonden.

Geadviseerd besluit

- U wordt gevraagd om uw input op de conceptbrief. Met als doel om voor 21 april een definitieve versie naar de Kamer te kunnen versturen.

Kernpunten

- De opzet en inhoud van de brief is grotendeels zoals beschreven in de nota van 8 maart.
- Een aantal punten moet in de definitieve versie worden aangepast en/of aangevuld omdat hier nog ontwikkelingen gaande zijn of omdat hier nog afstemming over plaatsvindt. In de conceptbrief staan deze punten met 'PM' aangemerkt.
- Dit betreft onder meer de mbo-certificaten (p.9), de kandidatenreis (p.10) en de meerurenbonus (p.17).

Voorjaarsbesluitvorming

- De oudervertegenwoordiging Voor Werkende Ouders (VWO) doet momenteel op ons verzoek een uitvraag onder ouders over motieven bij de gekozen verdeling van arbeid en zorg over de week (piek- en daldagen). De uitkomsten hiervan worden in de definitieve brief verwerkt (p.18).

Toelichting

Hieronder vindt u een toelichting op uw vragen en opmerkingen bij de nota van 8 maart.

- Er is een alinea toegevoegd over de algemene krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt (p.2).

13/4 2023

• svp niet naar
haalrigade
→ spelletjes!
→ dubbele
linnen
→ voorafgaand
→ bondage

• Inhoud
alhoewel
(zie opm)
• nu kan het ook wel
heer en daar met
minuten detail

- De brief bevat een appreciatie van de nieuwe ABF-arbeidsmarktprognose (p.3). De tekorten in deze nieuwste prognose van ABF komen voor zowel het beleidsarme (exclusief herziening van het financieringsstelsel) als het beleidsrijke scenario hoger uit dan de vorige keer. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het daadwerkelijk aantal vacatures in het startjaar van de prognose hoger liggen dan eerder verwacht, waardoor het tekort vanaf de start van de raming hoger ligt.
- In het onderdeel 'wachlijstsonderzoek' is ook de impact op het gebruik van kinderopvang meegenomen (p.4).
- Voor zzp (p.13) is een aantal concrete zaken genoemd die de sector kan oppakken (modern werkgeverschap) en de interdepartementale acties die het kabinet neemt (o.a. werkprogramma PNIL). Het vormgeven van voorlichting rondom modern werkgeverschap en zzp is nog in ontwikkeling. Mogelijke teksten hierover zijn nog in afstemming met directie AV en Communicatie.
- In het stuk over deeltijdfactor is aangegeven hoeveel medewerkers meer uren willen werken (p.16).
- U vroeg naar gedeelde opleidingen in het sociaal domein. In de arbeidsmarktbrief noemt u het te ontwikkelen keuzedeel binnen de opleiding Helpende Zorg en Welzijn (p.9). In de brief over de Motie Sahla inz. samenwerking kinderopvang-onderwijs, zal u verder ingaan op de mogelijkheden rondom brede opleidingen. In de hier voorgelegde brief zal u hiernaar verwijzen (p.17). U ontvangt binnenkort een conceptbrief over de Motie Sahla.
- Bij de taaleis (p.12) vroeg u naar een ingroei-pad. Wij gaan een onderzoeksbureau vragen komend half jaar kwantitatief in kaart te brengen wat de taaleis op dit moment betekent voor het beschikbare personeel. Dit zowel bij kinderopvangorganisaties als bij mbo-instellingen. Vervolgens vragen we het onderzoeksbureau kwalitatief in kaart te brengen welke factoren belemmerend of bevorderlijk werken om de taaleis te halen. Hierbij vragen we ook om oplossingen voor gesignaleerde problemen aan te dragen. Parallel hieraan verkennen we ook de juridische mogelijkheden en haken en ogen van een ingroei-pad. Vlak na de zomer verwachten we u een advies te kunnen geven, op basis van de inzichten uit het onderzoek en de juridische (on)mogelijkheden van bepaalde oplossingsrichtingen.
- Bij de verkenning naar een registratie- en/of meldplicht (p.18) vraagt u of dit de signaalfunctie van de GGD is. Het doel van een registratie- en/of meldplicht zou driedelig zijn:
 - signaleren van incidenten op locatie- of houderniveau om als houder van te leren en het veiligheidsbeleid waar nodig aan te passen;
 - signaleren van incidenten door toezichthouder en betrekken in hun toezicht en risico-inschatting en
 - signaleren van eventuele regionale of landelijke trends.
- Hierdoor zou een registratie- en/of meldplicht breder zijn dan de signaalfunctie, maar hij zou er wel aan kunnen bijdragen. U heeft hier deze week een nota over ontvangen.

Datum
3 april 2023

Onze referentie

Bijlagen

Volnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Conceptbrief Voortgang Aanpak personeelstekort kinderopvang	Ter informatie (niet verzenden)	
2	OUD Nota Opzet conceptbrief inc. opmerkingen MSZW	Ter informatie (niet verzenden)	

En ?